

sær fyrri at økja um landbúnaðarframleiðsluna. Hugmyndafrøðislig lívgandi miðal á hópfundum skuldi eggia kinverjum at gera eitt ódnartak í landbúnaðinum. Hesi skuldu bæði økja um framleiðsluna, útbyggja infrabygnaðin, betra vatnskiparnir og byggja upp ein ídnað, har framleiddar vóru landbúnaðarvörur og tæðevni. Ein meir umfatandi kollektivisering fór fram. Øki ella smáar bygdur við uml. 4.500 húsarhaldum vóru stovnað, nógv privat jørð varð tikin til felagskapin og felagshús bygd. Tey eldru og børnini vóru ansað, soleiðis luttóku kvinnurnar virknari í framleiðsluni.

Bruttutjóðarúrtøku minkjón

Alment ljóðaði at úrsliti var framúr gott, men veruleikin var øðrvísi. Tíggju millj. kinverjar svøltuðu ella doyðu, u av umfarssjúkum. Dygdin á flestu vörnum fall munandi. T.d. á sementi og jarni. Bruttutjóðarúrtøkan fall um 25 % í árunum 1957 - 60. Orsøkin var partvís eisini náttúruvanlukkur og eingin sovjetiskur kapitalstuðul.

Enduruppbyggingin

Aftaná hesi vanlukku ár royndu "moderatir" kommunistar so sum Deng Xiaoping at taka sovjetiska leistin upp aftur. Miðsavnaða ráðleggingin var styrkt og næsta fimmárs ætlanin legði herðslu á at elva til vøkstur við "materieillum", áeggjanum, sum stóri lønamuni og meir vald til serfrøðingarnar. Deng Xiaoping segði í hesum sambandi orðini; "Tað er líkamikið um ketan er svart ella hvít, einans hon fangar mýs..." Bruttutjóðarúrtøkan vaks úr 228 \$ fyrri hvønn íbúgva í 1960 til 276 \$ í 1965. Hetta uttan stuðul frá Sovjettsamveldinum, ið var vordin fíggindi Kina.

Stríðið millum Kina og Sovjettsamveldið

Kollvelting Kina hevði í síni tíð styrkt munandi um kommunistiska heimin og í fimti árunum hevði sambandið millum Kina og Sovjettsamveldið verið rímuliga gott. Í seksti árunum kom stigur í. Tað byrjaði við at Sovjettsamveldið í 1960 stóðaði búskaparligu veitingunum til Kina og kallaði tekknikkararnar og allar sovjetiskar serfrøðingar heim aftur. Búskaparliga rakti hetta meint Kina. Frá 1963 dyktu londini hvørtanna undir við ókvæmisorðum, og mangan var talan á sera lágunum stóði. Hvør, ið hevði sviðt kommunismuna o.s.v.

Herútbúgvingin

Stríðið var ikki einans munnliga, men ein stór herútbúgving fór fram á 7.000 km langa markinum millum londini. T.d. stóð 25% av sovjetiska herinum í Asiu í 1975. Nøkur vápnarbardagar vóru á markinum millum londini, t.d. í 1969, tá ið kinverjar drupu fleiri vaktir við ána Usuri. Sovjett drap afturfyrri nakrar hundrað kinverjar í einum

mótaloði.

Tjóðskaparligu og hugmyndafrøðisligu mótsetningarnir

Tað ber til at skyna á tjóðskaparligum og hugmyndafrøðisligum mótsetningum í sambandinum millum Kina og Sovjett. Russland undir sartiðini útnyttadu tað veika kinesiska keisararik-ið. Í 1858 og 60 noyddist Kina at lata stór landaøki við strondina í Kyrrahavinum og í Miðasiu. Í 1917, aftaná russiska kollveltingina ógildaði nýggja stjórnin imperialistisk skjól frá sartiðini, men lat tó ikki tiknu landaøkini aftur. Í 20' unum gav Stalin kinversku kommunistunum boð um at samstarva við Guomindang flokkinn. Hetta endaði, sum áður nevnt, við blóðbæði, ið Jiang Jeshi stóð fyrri. Aftaná seinna heimsbardaga betradist sambandið nakað. m.a. tí Sovjettsamveldið kravdi at Mao - Kina skuldi umboða Kina í ST - trygdarráðnum. Í 60' unum bleiv, sum nevnt, meiri mótsetningar hugmyndafrøðisliga. Bæði londini tvíhildu um, at tey høvdu "røttu" marxistisku/leninistisku læruna. Hugmyndafrøðisliga var tað serstakliga uttanrikispolitiskt og um uppbygnaðin hjá sosialistiskum londum, ið stríð stóðst av.

Uttanrikispolitisku stríðsmálini

Uttanrikispolitiskt helt Kina, at Sovjettsamveldið í ov stóran mun gjørdi neyðsemmur við USA. Yvirlysing Khrustjofs um fríðarliga samveru á jørðini og toppfundirnir við amerikanskari forsetar í 1959 og 1961. Væntandi stuðul Sovjettsamveldisins, tá ið Kina royndi at taka oynda Quemoy við Taiwan og undir krígunum. Kina ímóti Indiu, í 1961. Harumfram skjalið um at stóðga kjarnorkuroyndarspreingjum og síðst, men ikki minst, tá ið Sovjettsamveldið gav seg yvir fyrri krøvum USA undir Kuba krepuni í 1962. Hetta gav, sambært kinverjum, greiðar ábendingar um, at Sovjettsamveldið heldur enn fegin kom við eftirlætingum til USA, og at Sovjettsamveldið hevði sviðið heimskollveltingina. Imperialisman var einans ein pappírstikari, ið tú ikki noyddist at ræðast, segði Mao. Khrustjov svaraði, at pappírstikarin hevði kjarn-

orkutenn, ið kundi oyða mannættina.

Kjakið um samfelagsuppbygnaðin

Viðvíkjandi samfelagsuppbygnaðinum ákærði Kina Sovjettsamveldið at verða endurskoðandi (revisionistiskt) og at nærkast kapitalismuni. Harafurtímóti funnst sovjettar at kinversku fólkakommunum og teirra umfatandi miðfirraða búskapi.

Hugmyndafrøðisligi mismunurin var eisini tí sovjetiska "modellið" bygd á ídnaðararbeiðaran sum sterka luteindin, meðan kinverska hevði bøndurnar. Hugmyndafrøðisligu mótsetningarnir høvdu tó minni týðning enn teir tjóðskaparligu. Hetta sæst m.a. tí, at seinni broyttist Kina hugmyndafrøðisliga uttan at nærkast Sovjettsamveldinum. Í byrjanini av 70' unum nærkaðist Kina USA. Kommunistiska Kina yvir-tók sessin hjá "Kina" í ST trygdarráðnum 1971, hetta gjørdi eisini sítt til at USA

og Kina nærkaðust hvørjum øðrum. Kina kundi heldur ikki verða fíggindi við bæði samveldini. Eftir deyða Mao í 1976, førur Kina ein búskaparpolitikk, sum tað í 60' unum ákærði Sovjettsamveldið fyrri.

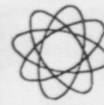
Mentunarkollveltingin

Miðsavningin undir enduruppbyggingini styrkti um "hierarkið", og við bonus og akkord skipanum gjørdust sosialu mótsetningarnir størri. Menningin var vandamikil, tí málið var jú bæði búskaparligur vøkstur og stættarleysa samfelagið. Formaðurin Mao heitti tí á kinverska fókið um at verða tilvitað um skeivu gongdina, og verða kritisk mótvægis "moderata" veingum og teirra politikki. Hetta hevði við sær at Deng Xiaoping fór úr floksleiðsluni.

Heimildir: Verden i konflikt, stormagtpolitikken 1945 - 1982, Den nye verden og Amnesty blaðið Nr 3, juni 1997.

Marknaðstríðið millum Kina og Sovjett er her myndað á tekning hjá Klaus Albrechtsen

P/f Elektron søkir eftir fólki m/k

at byrja 1. september 1997.

Fyrirteyt er at umsøkjarin hevur koyrkort.

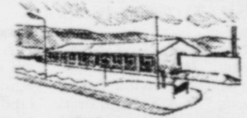
Stórus dentur verður lagdur á, at umsøkjarin er nærlagdur, hevur góð samstarvsevni og kann arbeiða sjálvstøðugt.

Lønin verður at áseta eftir avtalu.

Arbeidsuppgávurnar liggja innan hesi økir:

- Útkoyring av tilfari til viðskiftastovnar
- Pakking
- Goymsluumsiting
- Annað fyrfallandi arbeiði.

Skrivlig umsókn verður, í seinasta lagi 18. august 1997, at senda til P/f Elektron, postboks 219, FR-110 Tórshavn, att: Fyrisitingardeildin.

Postverk Forritari/ Føroya Supportari

Vegna farloyvi verður søkt eftir einum forritara/supportara til KT-deildina í eitt ár.

Arbeidsuppgávur

Forritan (SPEEDII til Wang)
Veiting av brúkarastuðli og vegleiðing (Wang og PC)
Kervisumsiting og rakstur (Wang og NT).

Førleikakrøv

Royndin við forritan í SPEEDII (Wang)
Royndir við kervisumsiting (Wang og NT)
Kunnleika og royndir við Microsoft Office produktunum.
Kann arbeiða sjálvstøðugt.
Er fyrirkomandi og nærløgd/lagdur.
Góð evni at orða seg (bæði skrivliga og munnliga).

Setanar- og lønatreytir

Starvið verður sett fyrri eitt ár (frá 1. september 1997) og lønt eftir l. 9 sambært sáttmála millum Føroya Landsstýri og Føroya Postfelag.

Umsóknir

Umsókn saman við CV og viðkomandi prógvum og ummælum skulu sendast til:

Per Vesenberg, KT-leiðari
Postverk Føroya
Traðagøta 38
160 Argir

og vera okkum í hendi í seinasta lagi 22. august 1997.

Nærri upplýsingar um starvið kunnu fáast við at venda sær til Per Vesenberg. Tlf. 13056 lok. 72. Teldupost per.vesenberg@postverk.fo.